

La corruptela autonòmica hi ajuda

ELS AIGUAMOLLS DEL BAIX EMPORDÀ EN PERILL

Ja és ben bé cert allò que diuen de «feta la llei, feta la trampa», si més no és el cas que fa moure Ramon Fortià i molts d'altres catalans per salvar una de les poques zones humides que encara queden més o menys intocades a Catalunya. Però la trampa, aquest cop, l'han estesa els propis polítics quan el 13 de juny de 1985 van aprovar al Parlament de Catalunya la Llei d'Espais Naturals, la qual entra en flagrant contradicció amb la que també van aprovar el 1983, l'anomenada Llei de Protecció dels Aiguamolls de l'Empordà, que exclou expressament els estanys de Pals, tot i que el text primigeni —un treball fruit de grups com Depana o el Pere V— els englobava.

Hi havia 6.000 hectàrees a protegir, unes cinc mil a l'Alt Empordà i unes mil al Baix, comptant-hi Torroella de Montgrí, Ullastret i Pals, aquesta darrera població amb unes 500 hectàrees.

Ramon Fortià, aquest jove gironí que ens parla, llicenciat en Biologia, va guanyar l'any passat un dels accésits als premis internacionals «príncep de Asturias», per a joves investigadors de la natura, justament per un treball intítulat «Les zones humides de la platja de Pals». Ha recorregut un llarg camí ple d'especulacions i especuladors que l'han fet adonar de la necessitat de fer conèixer la realitat que ha envoltat i envolta la lluita per preservar els aiguamolls.

El Baix Empordà és l'única zona de maresmes important que queda. És zona de pas d'aus migratòries. Tinguem en compte que en deu anys s'hi han observat, en successius estudis, més de 220 espècies diferents. L'any 1975 era una reserva en què es podien observar de set-cents a vuit-cents ànecs cada dia. Quan va sorgir el rumor que hi farien una urbanització, els caçadors no s'ho van pensar dues vegades i hi van fer una matança i des d'aleshores que s'hi

caça normalment. I ara fins i tot la Societat de Caçadors ha presentat una al·legació perquè es conservi com a zona de caça.

L'ajuntament monocolor de CiU, amb l'alcalde Servià al capdavant, el Servià propietari de l'empresa de materials de construcció Servià-Canto, amb una regidor de sanitat sogre del conseller Bigatà, el mateix conseller que va firmar les lleis esmentades i que té uns quants apartaments a la zona (Paraiso de Pals) —els quals no va visitar, com fa habitualment, l'estiu passat pel mal ambient que corria pel poble—, aquest consistori, dèiem, va ser capaç d'argumentar amb tota la barra —fins i tot per televisió— que a Pals no hi ha aiguamolls, i també va ser capaç de treure's de la màniga un pla per fer un port esportiu i una urbanització per a sis mil persones.

L'afer està ara en fase de revisió i s'han presentat diverses al·legacions firmades per grups com la Crida, Depana, el Col·legi d'Arquitectes, el Col·legi d'Aparelladors, 140 signatures de vilatans, etc. les quals tenen en aquests moments com a arma més important la Llei d'Espais Naturals. Aquesta Llei, en el seu article 4 punt C diu que les entitats locals i l'administració de la Generalitat hauran de conservar i regenerar totes les zones humides, i en el seu article 11 defineix què és una zona humida, una definició que concorda lògicament amb l'estany de Pals.

Les entitats han enviat còpies de les al·legacions als organismes demanant-los-hi informes negatius al Pla General proposat pel Municipi. De moment han rebut una resposta del director general del De-

partament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, Agustí d'Arana, el qual expressa per escrit que l'informe emès pel seu Departament fa referència a la necessitat de protegir les zones humides del país tal com diu la Llei d'Espais Naturals.

És evident que aquesta Llei està en contradicció amb l'aprovada el 83 de protecció dels aiguamolls, però aleshores van pesar més els interessos econòmics i especulatius d'uns quants.

D'una minoria que vol enriquir-se a costa del país. Se sap de cert que hi ha gent, en canvi, que ha preferit no vendre's la terra pretesament urbanitzable —i treure'n per tant sucosos beneficis— i defensar els aiguamolls.

A Pals hi uns 2.000 habitants. L'ajuntament afirma que el poble no vol saber res dels aiguamolls, però s'ha fet una enquesta d'opinió que ha donat aquests significatius resultats: a favor de conservar els aiguamolls: 65%; en contra: 13%; indiferent: 21%.

Com molt bé diu el nostre col·laborador Santiago Cucurella en aquestes mateixes planes, es palesa en aquest contenciós com en tants d'altres «la pervivència del caciquisme medieval», que traduït als temps d'ara vol dir corruptela autonòmica, i en termes encara més aclaridors, servir-se del càrrec per guanyar-hi més del compte. A l'últim alguna frase democràtica i de país, i a l'últim, també, ni cap au, ni cap paratge, ni cap país.

XAVIER BORRÀS

LA CATALUNYA DEPRIMIDA

Pals, un futur hipotecat

Molt probablement per a molts lectors de *El Llamp* el nom de Pals suggereix poca cosa més que un indret de gran tipisme i bellesa, un dels pobles del nostre país que més ha sabut conservar la seva pròpia idiosincràsia i on fa bo d'anar-hi a fer una visita agradable cada cop que la plana empordanesa ens tempta. Certament és un municipi singular custodiat per les muntanyes de Begur i pel Montgrí on el Ter, el Daró i el Masot s'han regalat en generoses terres d'al·luvió i on les maresmes i aiguamolls que *encara* resten constitueixen una reserva d'incalculable valor en el nostre malmès país. Malgrat tot, quelcom bull a Pals, un nucli de població que, per les seves característiques no convida pas gens a la crispació. Potser, l'inicial topònim de Montaspre que designava originàriament la població, lluita per reviscolar i condicionar el tarannà d'uns vilatans que tradicionalment han sabut solucionar entre ells llurs diferències i que avui es troben radicalment enfrontats a causa del seu pla d'urbanisme.

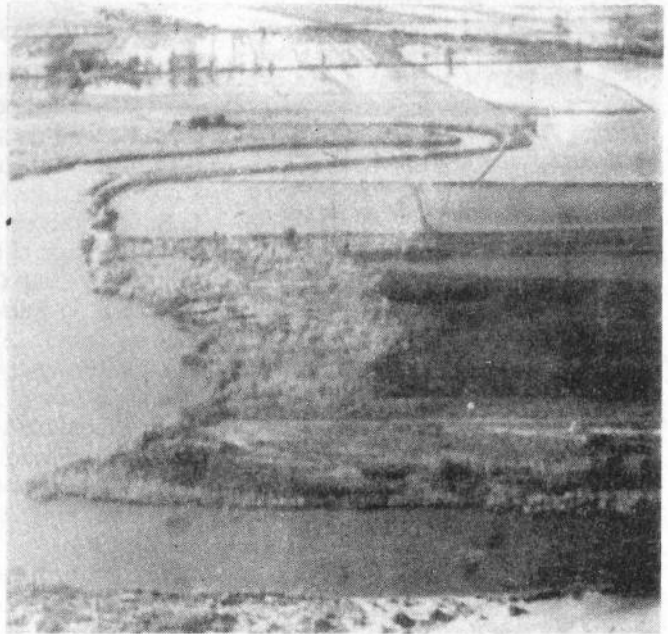
El fet que uns quants lectors de la revista m'hagin manifestat llurs preocupacions pel futur d'aquesta vila m'ha induït a interrompre momentàniament la sèrie d'articles que sobre les comarques meridionals del Principat venia realitzant i aturar-me a comentar, ni que sigui breument, les informacions que m'han arribat d'aquest municipi del Baix Empordà.

La necessària simplificació de l'espai de què disposa aquesta secció en *El Llamp* m'imposa que resumeixi la polèmica en tres apartats:

a) Una pugna política personalitzada entre representants de CiU, l'única llista presentada a les darreres eleccions municipals i els pesoistes de la zona que, afegint-se al centenar llarg d'al·legacions existents contra l'esmentat pla, volen portar l'aigua al seu molí posant-se al capdavant del descontent d'un sector important de la població que, *prèviament a que ells ho fessin*, va manifestar-se decididament contari al Pla de Pals.

b) Un enfrontament social que es manifesta amb certa virulència i que està estretament relacionat amb el que apuntava anteriorment. Per a uns estem davant de la pervivència del caciquisme medieval: sembla que l'actual alcalde és el principal propietari de la nova zona industrial determinada pel pla urbanístic; per a uns altres (l'Ajuntament) els criteris emprats són de la més escrupulosa racionalitat i és absoluta casualitat que les propietats de la gent que forma part del Consistori no resultin bàsicament afectades pel pla.

c) Un tercer element en la polèmica, per a mi el més important tot i que no menyspreo els anteriors, que fa referència a la conservació dels aiguamolls que han quedat declarats «zona amb caire urbanitzable no programat», la qual cosa, independentment de qualsevol altra consideració, em sembla d'una gravetat absoluta car el perill de la construcció d'una zona «residencial» per a unes sis mil persones plana sobre aquest paratge humit de valor ecològic incalculable avui ja incomprendiblement exclòs de la llei de protecció dels aiguamolls.

Si trist és l'enfrontament entre els ciutadans (sempre més virulents en les localitats petites i mitjanes) que volen fer prevaler el que consideren legítims interessos per damunt dels de la col·lectivitat, no és menys cert que aquesta és una situació «normal» en una societat democràtica i plural que, en el pitjor dels casos, solucionaran els tribunals; el que resulta autènticament intolerable és la insensibilització de certs sectors que, tot i autoqualificant-se de nacionalistes —defensors dels interessos de la Nació—, no dubten a vendre una part insubstituïble del seu patrimoni natural per un plat de lleties. Probablement Pals no és un indret que inicialment pugui englobar-se en el que anomenem Catalunya deprimida, però té molts números per a formar part aviat de la Catalunya deprimida.

SANTIAGO CUCURELLA

